

Fiskeridirektoratet
Postboks 185
5804 Bergen

Deres ref:
19/14034

Ålesund, 13. november 2019

Høring – regulering av kongekrabbefisket i 2020

Vi viser til høringsnotat fra Fiskeridirektoratet datert 1. oktober 2019.

Sjømat Norge vil innledningsvis peke på at reguleringsopplegget for fisket etter kongekrabbe fungerer bra, og er godt egnet til å sikre en god markedsmessig håndtering av ressursen, både når det gjelder kvalitet og stabilitet i leveringene. Dette er et resultat av målretta arbeid og vilje fra myndighetenes side til å skape ei sterk kommersiell næring, både på sjø og land.

Det er imidlertid fortsatt ei utfordring for hele verdikjeden, og for ei fortsatt bærekraftig forvaltning av kongekrabberessursen, at det foregår svart fiske og omsetning av kongekrabbe. Dette er noe både myndigheter og næring har erkjent som et problem.

Det er så langt i 2019 (til og med oktober) eksportert 2163 tonn kongekrabbe (i rundvekt). I tillegg omsettes det årlig anslagsvis 300-400 tonn på innenlandsmarkedet. Landinger fra kvoteregulert område og friområde utgjør i samme periode 1555 tonn. Selv om det også importeres noe kongekrabbe er det likevel vanskelig å se at dette regnestykket går opp. Tilsvarende regnestykker er gjort for de foregående år, med samme resultat.

Sjømat Norge beklager at de tiltakene som var vedtatt for å sikre en bedre kontroll med næringsutøvelsen og gjøre kontrollsituasjonen for myndighetene enklere har blitt utsatt. Det er viktig at iverksettelsen av disse nå skjer uten videre utsettelse.

Fartøkvoter

Vi støtter at Fiskeridirektoratet i all hovedsak vil videreføre reguleringene for fangst av kongekrabbe slik som disse har vært i 2019.

Vi støtter direktoratet i at kvoter på fartøynivå også i 2020 må tildeles som faste fartøkvoter uten overregulering.

Avsetning til turistfiske

Fiskeridirektoratet foreslår en avsetning på 16 tonn til turistfiske og reiselivsbedrifter i 2020. Dette er en økning på 60 % fra årets avsetning.

Sjømat Norge mener det nå er grunn til å vurdere både nivå og videre avsetninger til turistfiske på kongekrabbe. Det er flere grunner til dette:

Både næringen og myndigheter har uttrykt bekymring for omfanget av svart fiske og omsetning av kongekrabber. Næringen har derfor støttet fiskerimyndighetenes tiltak for å sikre en lettere kontroll med næringsutøvelse. Dette skjer i første rekke gjennom strengere krav til mobile kjøpsstasjoner og forbud mot samleiner. Fiskeridirektoratet har selv erkjent at det er krevende å drive kontroll i krabbenæringen, når det foregår små landinger med stor spredning. Sjømat Norge mener at den samme bekymringen når det gjelder muligheten for god kontroll må gjelde også for turistnæringen. Turistfiske har blitt et kommersielt fiske utøvd av andre enn aktive fiskere, og vi stiller spørsmål ved om rapporterings- og kontrollrutinene for dette uttaket er gode nok.

Vi mener også at den debatten som nå pågår om omfanget og lovligheten i turistfiske, med tyngdepunkt i hvitfisk i høyeste grad også har en parallell til turistfisket etter kongekrabbe. I hvilken grad bør verdifulle ressurser i havet tildeles utvalgte næringslivsaktører på fritt grunnlag? I hvitfisksektoren har dette utartet på en måte som gjør norsk reiselivsbransje til en kilde til matauk for utenlandske turister. I kongekrabbenæringen rapporteres det om at en enkeltaktører i reiseliv har rapportert inn fangst av kongekrabbe i 2018 på 4,995 tonn og i 2019 på 3,417 tonn. Til sammenligning har fiskere med full kongekrabbekvote i 2019 hatt fartøkvoter på 1,94 tonn. For delta i det kvoteregulerte kongekrabbefisket stilles det krav både til fartøy og fisker. Fartøyet må være registrert i merkeregisteret, være egnet, bemannet og utstyrt for fangst av kongekrabbe og være på eller over meter største lengde og under 21 meter største lengde. Eier av fartøyet og høvedsmannen må være ført i fiskermanntallet. For å få full fartøykvote kreves det inntekt fra andre fiskerier.

Vi stiller også spørsmål ved hvorfor kongekrabbene som øremerkes til turistnæringen gjøres som en avsetning. Som Fiskeridirektoratet selv presiserer vil fiske på en avsetning tradisjonelt ikke stoppes, selv om avsetningen er beregnet oppfisket.

Sjømat Norge mener det er behov for en kritisk gjennomgang av avsetningen til turistfiske, både nivå og på hvilket grunnlag kvoten fordeles. Myndighetene har gjennom avsetning til turistfiske åpnet for en deltakelse i kongekrabbefisket til kommersielle aktører utenfor fiskerinæringen. Når enkeltaktører i reiselivsbransjen har et fangstkvantum som tilsvarer 2,5 fulle fartøkvoter må myndighetene foreta en mer prinsipiell gjennomgang av avsetning til reiselivsaktører.

Sjømat Norge støtter derfor ikke forslaget om å sette av 16 tonn til turistfisket for 2020. Vi mener ordningen må gjennomgås på prinsipielt grunnlag, og vurderes avviklet eller redusert.

Sjømat Norge mener at aktivitetskravet i annet fiskeri som vilkår for deltakelse både i åpen og lukket gruppe er fornuftig og at man på den måten fanger opp aktive fiskere. I

den grad reiselivsaktører ønsker å tilby sine kunder kongekrabbe, bør disse kunne kjøpes på ordinær måte i førstehånds- eller annenhåndsmarkedet.

Omsetningskrav

Sjømat Norge støtter direktoratet i at det bør settes omsetningskrav som reelt har virkning på deltakelsen i fisket. Vi støtter også direktoratet i at dette kan gjøres på ulike måter.

Sjømat Norge har tidligere ment at omsetningskravet bør økes til kr 300 000 (ref. høringsbrev av 6.9.2019 om å utvide deltakelsen i det kvoteregulerte fisket).

Direktoratet ber nå om synspunkt på om det vil være hensiktsmessig å knytte omsetningskravet opp til fiske i kvoteområdet slik det var de første årene etter at man åpnet for kommersiell krabbefangst. Etter vår vurdering er dette et krav som vil virke fornuftig både alene og i kombinasjon med en økning av omsetningskravet.

Et tredje alternativ kan være at omsetningskravet bare kan godskrives fra fiske i andre halvår. Dette vil kreve litt mer innsats for den enkelte fisker for å nå omsetningskravet, og det vil også ha en god effekt på ønsket om å strekke de ulike sesongene.

Sjømat Norge mener at den mest formålstjenlige måten å regulere dette på vil være en kombinasjon av økt omsetningskrav og en begrensning om at omsetningen skal være knyttet til det kvoteregulerte området.

Mobile kjøpestasjoner

Forslaget om en innstramming i praksisen til å kunne bruke mobile kjøpestasjoner har både vært på høring og vedtatt innført. Sjømat Norge har vært en av de toneangivende kritikerne av denne ordningen. Vi er fortsatt av den oppfatning at mobile kjøpsstasjoner ikke lenger tjener noen hensikt for kongekrabbenæringen. Videre at kontrollutfordringer med slike mobile kjøp tilsier at kjøp av kongekrabbe bare bør foretas på faste mottaksanlegg. Vi vil derfor gjenta vårt tidligere krav om et forbud mot mobile kjøpestasjoner for kongekrabbe.

Bruk av samleteiner

Også i spørsmålet om samleteiner for kjøpere har Sjømat Norge vært støttende til et forbud. Mottak bør ha tilstrekkelig innretting på land til å ivareta krabben på en god måte, og det bør derfor ikke være nødvendig med tillatelse til å bruke samleteiner.

Direktoratet reiser nå spørsmål om det bør innføres et forbud også for fiskere til å ha samleteiner. Direktoratet påpeker selv at samleteiner utgjør en stor kontrollutfordring, samtidig som det ikke lenger foreligger de samme reelle behovene for slik bruk som tidligere, ved at vi har et godt utbygd mottaksapparat.

Sjømat Norge støtter direktoratets forslag om å forby samleteiner.

Individmerking

Sjømat Norge har selv tatt opp spørsmålet om individmerking av kongekrabber overfor fiskerimyndighetene. Vi mener dette bør inngå som en del av arbeidet med å motvirke mulighetene for juks i fangst og omsetning av kongekrabbe. Det er gledelig at Fiskeridirektoratet nå sier at de vil jobbe videre med denne problemstillingen i samråd med næringen.

Sjømat Norge medvirker gjerne i en dialog med direktoratet om planlegging og praktisk gjennomføring av individmerking av kongekrabber.

Fredningsperiode

Sjømat Norge gir støtte til at det settes et forbud mot fangst av kongekrabbe i det kvoteregulerte området i april måned i 2020. Det foregår et svært begrenset fiske i denne perioden, og det vil derfor ikke næringsmessig være noen utfordringer med en fredningsperiode.

Kortvarig stenging av områder for å tilrettelegge for forskningstokt

Sjømat Norge er innforstått med at det er behov for fangstforbud i korte perioder for å tilrettelegge for forskningstokt og opprenskningstokt, både i og utenfor kvoteregulert området. Sjømat Norge ber om at disse stengingene blir gjort så seint som mulig på året.

Med hilsen
Sjømat Norge



Sverre Johansen



Kristin Alnes